

RODOLJUB.

Glasilo „Slovenskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca (ali če je na ta dan praznik, dan poprej) ter stane 70 kr. na leto. — Članom „Slovenskega društva“ in naročnikom „Slovenskega Naroda“ pošilja se list brezplačno. — Za oznanila plačuje se od dvo-stopne petit-vrste 8 kr., če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15 kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“ ali pa odboru „Slovenskega društva“ v Ljubljani. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

4. štev.

V Ljubljani, dne 17. februvarja 1894.

IV. leto.

Nezaupnica grofu Hohenwartu.

Nezaupnica, katera se je te dni posredovanjem predsednika „Slovenskega društva“ g. dra. Ivana Tavčarja poslala državnemu poslancu gorenjskih kmetijskih občin, grofu Karlu Hohenwartu na Dunaj, natisnena je na drugem mestu današnje naše številke. Tu naj samo nekoliko besed spregovorimo o pomenu te nezaupnice in o njenih posledicah.

Ko so gorenjski volilci pred nekaj leti volili grofa Hohenwarta svojim državnim poslancem, storili so to, ne da bi ga drugače poznali, kakor po imenu, storili so to, ker se jim je pripovedovalo, da je visoki gospod kaj ugleden in upliven mož, vrh tega pa pravičen vsem slovanskim narodom, zlasti pa nam Slovencem. Ta okolnost je bila merodajna za gorenjske volilce. Počastili so torej grofa Hohenwarta s tem, da so ga volili državnim poslancem, nadeje se, da bode on z vsem svojim uplivom zagovarjal njih gospodarske in politične koristi. Ali če je bilo kdaj zaupanje volilcev kakega okraja bridko prevarano, tako je bilo to na Gorenjskem. Grof Hohenwart

je prevzel volitev in se potem ni več zmenil niti za svoje volilce, niti za okraj, niti sploh za slovenski narod. Ni prsta ni premaknil, da bi kaj storil za volilni okraj ali sploh za deželo kranjsko, kakor ni nič storil za mesto Ljubljansko, dokler je to mesto zastopal v državnem zboru. Unemal se je za druge reči in porabljal svoj upliv v korist drugim krajem in narodom, svoje volilce pa tako preziral, kakor njegov tudi modrokrvni prednik. In vender so imeli volilci mnogo prav nujnih želja, katere bi se jim bile prav lahko izpolnile, da se je grof Hohenwart zanje količkaj potegnil. Kaj čuda torej, da je jelo ginevati in se gubiti zaupanje do grofa Hohenwarta! Volilci so naposled sprevideli, da jim ni nič pomagano s poslancem, ki se zanje še ne zmeni ne, in da so na slabšem s tem, da jih zastopa Bog vé s kakimi skrbmi obložen znamenit državnik, nego bi bili, da jih zastopa priprost domačin. Ko pa je grof Hohenwart še strmoglavil grofa Taaffea vlado in pomagal Nemcem, največjim našim gospodarskim in političnim nasprotnikom na krmilo, tedaj je tudi dobro-

LISTEK.

Slepa ljubezen.

(Črtica. — Spisal I. Št.)

Žalosten je bil večer, ko so potegnili iz vode staro mlinarico. Doli na produ je ležala starka v rosni travi. Ljudje so stali okrog vtopljenke, čez njo sklonjen pa je ječal njen sin in ihtel. Mlado dekle je klečalo poleg in stiskalo starkine roke, kakor bi jo hotelo vzdramiti v življenje. Obraz starkin pa je ostal nespremenjen... Prišli so ljudje z nosilnico in ponesli so starko v mrtvašnico. Za njimi pa se je vsula jata otrok in ljudje so se razkropili po vasi, pripovedovat grozno novico, le onadva sta ostala na produ — slok, postaven mladenič in rožno dekle. Bilo je lepo to dekle in človek, katerega očara tako bitje, bori se lahko z vsem svetom, da si je

ohrani, tudi če bi... Tudi če bi? Tiho, tiho! Strašna je taka bolezen in vse pogubi, kar se ji ustavlja. To je slepa ljubezen!

* * *

Vi ne veste, kako sta se ljubila mlinarica Reza in njen sin Jakob. Hitro je rasel Jakob; iz majhnega črvička je postal fante, da je že lahko oblekel prve hlače. Do tedaj še ni poznal leskovke. Oh, rada ga je imela mati mlinarica — in on njo. Saj je komaj pogledal s svojimi črnimi očmi na javorjevo mizo in tako revše naj bi pretepavala?! Rasel in dorasel je Jakob in delal ji je vedno več skrbi, a rada ga je vender imela in on — njo. Rekla mu je časih rahlo besedico in takoj ji je povedal on svoje mnenje — obmolknila je ter bila prepričana, da mu je storila krivico. Slepa ljubezen!... Mlada kri rada kipí! Z leti se pa umiri — in čemu bi bil Jakob starec, ko je še mlad? Kaj bo pa potem! In denarja ima tudi toliko, da si lahko privoščí življenje... Kadar se

dušnim in potrpežljivim gorenjskim volilcem zavrela kri. Spoznali so, da je njih poslanec samo iz ozirov na koristi plemenitašev in Nemcev prouzročil premembo v vladi in s tem je bil prerezan prt mej visokorodnim grofom in njegovimi slovenskimi volilci.

Nezaupnica pravi grofu Hohenwartu, da ga njegovi volilci ne zmatrajo za vrednega, zastopati jih v državnem zboru. Podpisali so to nezaupnico najodličnejši možje celega radovljiškega okraja, sami slovenski poštenjaki in veljaki in ko bi imel grof Hohenwart res kaj ponosa v sebi, tistega ponosa, s katerim so nekdanje njegovi predniki teptali slovenskega kmeta, moral bi se odpovedati poslanstvu. Doslej pa grof Hohenwart tega še ne misli storiti, nego hoče še nadalje porabiti svoj mandat na škodo svojih volilcev, češ, saj je ni podpisala večina volilcev.

Ali je to dostojno, ali je to pošteno, o tem naj sodijo bralci!

Nezaupnica, katero so dali volilci radovljiškega okraja grofu Hohenwartu, pa ne velja samo temu, ampak ob enem vsem tistim poslancem, ki se držé grofa in ki

se pajdašijo z nemškimi liberalci, ki so pravi brezverci, ter delujejo v družbi z največjimi našimi narodnimi nasprotniki in zoper slovenske in slovanske brate. Hohenwart je očitno prestopil v tabor naših nasprotnikov in tako sam postal to, kar so oni, in kdor hodi za njim, ni nič boljši od njega.

Da je grof Hohenwart prava nesreča za slovenske poslance, o tem so vsi razsodni in rodoljubni možje jedini in da je to spoznanje prešinilo tudi volilce gorenjskih kmetijskih občin, to priča najbolje ostra nezaupnica. Ker pa ta nezaupnica še ni imela pričakovanega uspeha, ker se grof Hohenwart vzlic njej še ni odpovedal poslanstvu, ampak se ga oklepa z vso silo, kakor utopljenik bilke, zato je dolžnost gorenjskih volilcev, da ne odnehajo v začetem boju, nego da skušajo tudi v kranjskem in v škofjeloškem okraju nabrati za nezaupnico potrebnih podpisov. Volilci teh okrajev so že davno istih mislij gledé grofa Hohenwarta, kakor njihovi tovariši v radovljiškem okraju, naj torej ne odlašajo, naj se krepko postavijo na svoje noge in naj nemškemu grofu pokažejo, kake korenine je gorenjski oratar.

Deželni zbor kranjski.

V seji dné 1. februarja je baron Schwegel stavil nujni predlog: Naj se o reorganizaciji deželnega muzeja takoj zopet začne posvetovanje. Posl. dr. Tavčar je predlagal, naj se udnina novega muzejskega društva zniža na 5 glč. in stavi nasvet: Deželnemu odboru se naroča, da pri izpeljavi tega organizacijskega navodila varuje kolikor mogoče svoj upliv, ter uvažuje, da se z nasvetovano organizacijo nikakor ne namerava povišati dosedanji deželni donesek za muzej. Deželnemu odboru se dalje naroča, da pri sestavljanju pravil in družih načrtov strogo pazi na to, da se ne bodo kršile pravice slovenskega jezika in da v ti zadevi odločno zastopa načelo, da se imenujejo muzejskim funkcionarjem, ki bodo opravljali

strogo muzejski posel, osebe, ki so v stanu izkazati znanje slovenskega in nemškega jezika. Za slučaj, če bodo iz Smoletove ustanove prihajale obresti, izreka se za načelo, da se ima vsled tega dežela v svojih doneskih primerno razbremeniti. Končno se deželnemu odboru naroča, da v prihodnjem zasedanji pravila društva in druge načrte deželnemu zboru predloži. Pri glasovanju so se vzprejeli predlogi dr. Tavčarja. Potem se je vršilo tretje branje novele k agrarnemu zakonu in se je ta vzprejela brez ugovora. Posl. Hribar poroča o prošnji „Dram. društva“ v Ljubljani za dovolitev treh predstav na teden v deželnem gledališči v sezoni l. 1894/95, kateri prošnji se je ugodilo. Posl. vitez Langer poročal je o zagradi levega

je mati mlinarica spomnila svojega Jakoba in svetlih križavcev, namrdila se je in uprla roki v bôke:

„Da, da, drugi pa ne morejo! Le pokažimo jim, da smo prvi za gospodom!“

In Jakob je dorasel, kakor je bil vzgojen. Pil je in razsajal po vasi, kar se je dalo. Potem pa se je nakrat umiril. Tih je postal, glavo je povešal in časih je slonel o večerih po cele ure na hišnem pragu ter zrl v zvezdnato nebo.

„Saj sem dejala“, smehljala se je mlinarica, „mlada kri rada kipi; z leti se že umiri.“

Ali Jakobova kri se ni umirila. Bil je tih navidezno, v notranjem pa mu je vršel vihar. Dvoje lepih očesec je ukrotilo Jakoba in ga prestvarilo v — jagnje.

Stopil je pred mater:

„Mati, ženin se bodem!“

Mlinarica je po stari navadi uprla roke v bôke:

„Kaj, ženin — ti? Katero bodeš pa vzel — à?“

Bila ji je neljuba ta novica in govorila je nekoliko ostreje, kakor ji je bila navada.

„Njo — Mino!“ izvilo se je Jakobu iz prsij. Tedaj pa mlinarica ni bila več rehma, krotka mati.

„Kaj — njo — deklo?“ zakričala je hripavo. „Ali se ti blodi Jakob? Mi imamo denarja, ona je — kaj je? Manj, ko nič! Ha, ha, berači naj bi se sedli na moje polne skrinje? . . . Jakob poslušaj“, — govorila je zopet s tistim nežnim glasom, kakor tedaj, ko je Jakob s svojimi črnimi očmi komaj gledal na mizo, — „vzgojila sem te z vso svojo ljubeznijo. Nosila sem te na rokah in sedaj . . .“

Jokala se je bogata mlinarica. Da se Jakob poroči z beračico?! Kaj delavne roke — polnih skrinj nima, In ona mati, ki ni mogla brzdati navadnih sinovih strastij, premaga naj ljubezen njegovo? Ne, ne, ljubezen in če se vzbudi v značajih, kakeršen ja bil Jakobov, ne pozna te-

brega reke Kolpe pri Osilnici in predlagal dotični načrt zakona, ki določuje v glavnih točkah: Zagradba levega brega reke Kolpe pri Osilnici se pod pridržkom, da državni izboljševalni zaklad pripomore s petdesetimi odstotki od na 8000 gld. proračunjene potrebščine, tedaj z doneskom 4000 gld., in da se občina Osilnica pri tem udeležuje z doneskom dvajsetih odstotkov, tedaj s 1600 gld., razglasi za podjetje, katero je izvesti iz deželnih sredstev. Ako bi troški podjetja ne dosegli zneska, proračunjenega na 8000 gld., potem pripada to, kar se je prihranilo, državnemu izboljševalnemu zakladu, deželi in občini primerno, po razmerji njih prispevkov. Načrt zakona se je vzprejel brez daljne debate. Posl. Povše je poročal o letnem poročilu deželnega odbora: deželna kultura. Posl. Hribar je poudarjal, da se navzlic sklepom deželnega zbora v deželnem odboru preveč nemškutari. Govoril je o uravnavi rek in o njih kategorizaciji, ki se še ni izvedla. Izreka željo, da se deželni odbor po strokovnjaku udeleži, ko se bode vršila kategorizacija rek. Omenja velikih škod po hudournikih in nemarnosti okr. glavarja Radovljiškega glede ustanovitve vodnih zadrug; za tako lahkomišljenost in brezbriznost ne najde besede. Okrajni glavar pa stikuje po nezaupnicah, torej mora imeti pač dovolj časa. Dež. predsednik baron Hein poudarja velike težave pri ustanovitvi vodnih zadrug, ki so zares zaostale in zagovarja okrajnega glavarja Radovljiškega. Poslanec Luckman pravi, da so ljudje sami krivi, če se vodna zadruga ni ustanovila, sicer pa tudi zagovarja delovanje okr. glavarja. Posl. Hribar ugovarja, da bi politična oblastva imela nalog, nekako popravljati kakor angelj varuh mnenje državljanov. Posl. Žitnik stavlja predlog: Deželnemu odboru se naroča, da ob ugodni priliki pošlje inženerja v Doberniče, ki naj preišče vzroke tamošnjih povodenj in izdela načrt, po katerem bi se dalo temu odpomoči. Se vzprejme. Posl. Lavrenčič omenja, da v 14 letih, odkar je poslanec, se ni dosti storilo za uravnavo voda na Vipavskem. Toplo priporoča, naj se v tem oziru kaj stori. — Poročilo se je odobrilo.

šila, ne pozna zaprek — zmagati hoče, tudi če bi... Stara mlinarica pa ni hotela ugoditi željam svojega sinu. Naj bi s svojo ostrostjo vladala nad mladimi leti Jakobovimi in spremenila naj bi jo sedaj v milôbo! Bilo je pa ravno narobe in Jakob bil je tak, kakeršnega je ustvarila — slepa materina ljubezen.

Še tišji je bil odslej in duša mu je bila — temà. Kake podobe, kaki naklepi porajali so se v njej? O, strašna je ljubezen takih ljudij in vse pogubi, kar se ji ustavlja. To je slepa ljubezen!... Bilo je dvoje milih očesec, ki mu jo je vzbudilo, razvnelo ga, ki ga je upognilo in spremenilo v — jagnje. V jagnje, ali pa tudi v najsrdejše zver!...

* * *

Šumela je voda in pljuskali so valovi ob breg. Pripljuskali pa so iz svoje globine žensko truplo. Bil je res žalosten prizor tedaj, ko so potegnili iz vode staro mlinarico. Grozen dogodek je bil in nihče si ga ni mogel

V seji dné 8. februvarja je dr. Tavčar poročal o letnem poročilu dež. odbora: Agrarne razmere. Posl. Hribar graja postopanje dež. odbora glede hipotečne banke in predlaga: Deželnemu odboru se naroča, naj 1.) stopi v dogovor z raznimi deželnimi odbori v ta namen, da poizvé, kakošen upliv je v dotičnih deželah imela ustanovitev in dosedanje poslovanje deželnih hipotečnih zavodov na kreditne razmere in zlasti na realni kredit in imajo li te dežele od svojih hipotečnih zavodov pričakovati tudi kako direktno korist. 2.) Da se obrne do deželnega odbora kraljestva češkega s prošnjo, naj mu poroča, kako se je razvilo poslovanje češke deželne banke, zlasti kar se tiče meljoračnih in občinskih posojil. 3.) Da se z jednako prošnjo obrne tudi do deželnega odbora v Lvovu glede poslovanja deželne banke za kraljevino Galicijo in Lodomerijo ter veliko vojvodino Krakovsko. 4.) Da se obrne do ravnateljstev raznih zavodov s prošnjo, da mu sporočé, kakošen upliv je njihovo dosedanje poslovanje imelo zlasti gledé na zboljševanje in potemtakem tudi na ceno kmetiških posestev ter da mu pripošljejo tabelarične izkaze o svojem poslovanji. 5.) Da na podlagi teh poizvedeb podá deželnemu zboru v bodočem zasedanji konečne svoje obrazložene nasvete. Predlogi so bili po daljši razpravi odklonjeni. Posl. dr. Papež poročal je o prošnji županstva v Vipavi za podporo 15.000 gld. v svrhu uravnavanja reke Vipavščice in predlagal: 1.) Deželnemu odboru se naroča, vse potrebno ukreniti, da se, ako mogoče že letos prične s kopanjem struge v smislu preložitve reke Vipave, v razmerji, katero za odpeljavo vode zadostuje in v smislu poslednjega načrta; 2.) v to svrhu se dovoli znesek 15.000 gld. iz deželnega zaklada, kateri se svoječasno kot del doneska za splošno uravnavo Vipavskih voda vračuni. Predlogi so se vzprejeli. Poslanec dr. Tavčar poročal je o načrtu zakona o preložitvi okrajne ceste z Vrhnike do Podlipse v delni progi pri Stari Vrhniki. Dotični načrt zakona se je vzprejel, ob enem se je naročilo deželnemu odboru, da predloži primerni načrt za premembo §. 22. cestnega zakona, da ne bode treba za vsako tako delo deželnega

razjasniti. Vsa sodnijska poizvedovanja ostala so brezvspešna. Pokopali so jo in na jesen se je oženil Jakob z deklo Mino. Je-li bil srečen? Kdo vé! Pijače ni pozabil. Mej tednom je delal pridno, o sobotah pa se je napil, da so ga komaj noge nosile in ko se je zvečer privlekel domov, bil je podoben smrti... Mina se je trudila, da bi ga odvadila te nesrečne slabosti, a zaman. Tešil si je v vinu — vest...

Bilo je o obletnici mlinaričine smrti. V mlinu je že vse spalo, ko pretrese zrak presunljiv klic. Tam, kjer se sučejo mlinska kolesa okolu tečajev je stokal človek. Zaspali hlapci in dekile so hiteli prestrašeni tja in izvlekli so Jakoba. Še je živel. Oči so se mu vrtele in groze mu je drhtelo telo... Proti jutru je umrl. Gospod, ki so ga izpovedali, šli so zamišljeni proč. Ljudje pa so pravili, da so videli nekateri tisto noč staro mlinarico, ko je sedela nad mlinskimi kolesi krvava, zdihujoč po svojem — Jakobu...

zakona. Posl. Povše je poročal glede naprave nove okrajne ceste v Žužemperškem cestnem okraju od Smuke čez Hine do Žvirca. Posl. vitez Langer je poročal o uvrstitvi 1045 metrov dolge, v cestnem okraju Črnomaljskem se nahajajoče občinske ceste, ki se v Burgi pri Rožmanovi hiši od Črnomaljsko-Adlešiške okrajne ceste odcepi ter drži do broda čez Kolpo pri Podbrezji, mej okrajne ceste. Oba zakona sta se odobrila. Posl. Hribar je omenjal slavnosti otvoritve Dolenjskih železnic in govorov pri tej priliki. Deželni glavar slovenske kronovine začel je pri tej priliki svoj govor nemški, a potem še le slovenski, kar ni bilo pravilno, zatorej želi, da bi v bodoče jemal ozir na faktične razmere in dal prvenstvo jeziku ogromne večine prebivalstva. Posl. Grasselli je poročal o zdravstvenih rečeh. Posl. vitez dr. Bleiweis je spominjal na sklep glede nastavljanja okrajnih zdravnikov, na kateri naj bi se oziral deželni odbor, da namreč zdravniki morajo imeti nekaj prakse v kaki bolnici.

V seji dne 10. februvarja stavil je posl. Hribar nastopna samostalna predloga: Deželnemu odboru se naroča, obrniti se do c. kr. trgovinskega ministerstva z obrazloženo zahtevo, da se pri c. kr. poštnem in brzojavnem nadravnateljstvu v Trstu zagotovi slovenskemu jeziku ona veljava, katera mu gré z ozirom na ogromno večino prebivalstva vojvodine Kranjske; zlasti, da se napisi nad uradi c. kr. poštnega in brzojavnega nadravnateljstva napravijo tudi v slovenskem jeziku. Drugi predlog se glasi: 1.) Deželnemu odboru se naroča, da pri c. kr. deželnem šolskem svetu neutegoma in z vso eneržijo stori potrebne korake, da se bode s šolskim letom 1895/96 na c. kr. državnih gimnazijah v Ljubljani in v Novem Mestu začelo v petem gimnazijskem razredu poučevati verouk, latinščino, matematiko in naravoslovje v slovenskem jeziku. 2.) Da za izdavanje šolskih knjig dovoljeni in doslej neporabljeni kredit porabi za pisateljske nagrade in založbo slovenskih učnih knjig za peti in šesti gimnazijski razred. Posl. Kersnik je utemeljeval obširno svoj in tovarišev samostalni predlog glede oddaje živinske soli po znižani ceni glaseč se: Slavni deželni zbor skleni: Deželnemu odboru se naroča, stopiti z deželno vlado v dogovor zaradi izpremembe izvršilne naredbе finančnega ministerstva z dne 20. decembra 1893, drž. zak. št. 176, zastran oddaje živinske soli po znižani ceni v tem smislu, da se odpravijo sedanje komplikirane določbe, zadevajoče poslovanje županstev, ter uvedejo primerne olajšave glede naročanja in razdeljevanja soli. Predlog se je vzprejel. Posl. Klun poroča imenom finančnega odseka o napravi kranjskega zavoda za gluhoneme in slepe otroke. Deželni zbor je že l. 1893. storil primerne sklepe. Zavod bi bil deželni in bi imel prostora za 100 gojencev. Deželnemu odboru se je naročilo, naj se sporazume z c. kr. vlado o tej zadevi in potem naj poroča. Predlog se glasi: 1.) Načrt zavoda za gluhoneme in slepe otroke na Kranjskem pripoznava se za pripravno podlago novi stavbi, vendar se deželnemu odboru vrača z naročilom, naj ga da po veččakih pregledati, ter po mogočnosti predelati tako, da se znižajo stavbeni stroški, da bode pa vendar poslopje popolnoma ugajalo svojemu

namenu. 2.) Deželnemu odboru se naroča, da naj se z vlado dogovori o kolikor mogoče zdatnem znesku, katerega bi iz ustanovnih zakladov za gluhoneme dovolila za odgojo gluhonemih deklic v zavodu šolskih sester v Šmihelu pri Novem Mestu. Ob enem naj nadaljuje obravnave z omenjenimi šolskimi sestrami, ter se zlasti prepriča, ali bodo stroški za gluhoneme deklice v Šmihelu manjši, kakor v lastnem zavodu. 3.) V prihodnjem zasedanji podá naj deželni odbor novo poročilo deželnemu zboru. Predlog se je vzprejel. Posl. Hribar je poročal o načrtu zakona glede oskrbovanja občin Črnomelj, Semič, Kot, Petrova Vas in Telečji Vrh z vodo. Glavne določbe tega zakona so, da za napravo tacega vodovoda, katerega stroški so proračunjeni na 80.000 gld., prispeva državni melioracijski zaklad s 40%, udeleženci pa z 20%. Ako bi stroški bili nižji, se prispevki znižajo primerno. Konečno se ustanovi vodna zadruga. Zakon se je odobril. Pri razpravi o dobrodelnih zavodih je predlagal posl. dr. Tavčar: Deželnemu odboru se naroča, da razmotriva sledeča vprašanja: 1.) Bi ne kazalo, plačo primariju dr. F. Šlajmarju zdatno povišati; 2.) bi ne kazalo, bolnike z vnanjih, posebno Tržaških bolnic prepeljati v Ljubljano, da se stroški zdravljenja pomanjšajo; 3.) bi ne kazalo, ustanoviti v novi deželni bolnici lastno lekarno — ter o vsem tem v prihodnjem zasedanji poročá; 4.) bi ne kazalo, v novi deželni bolnici ustanoviti deloma lastno režijo. Predlogi so se vzprejeli. Pri razpravi o ljudskih šolah rekel je posl. Hribar: Naše ljudsko šolstvo ni vse-skozi tako uravnano, kakor bi moralo biti. Pri Ljubljanskem ljudskem šolstvu se je pripetila očitna nezakonitost. Na Ljubljanskih ljudskih šolah se ne sme pred 3. učnim letom učiti drugi deželni jezik. Da se na nemških šolah gleda na to, je jasno, ne na slovenskih. Navaja konkreten slučaj, da se v mestni dekliški slovenski šoli že v drugem letu začčenja s poukom nemščine. Omenjal je razmere na tukajšnji realki in konečno predlagal: Deželnemu odboru se naroča, naj vzame v pretres, če bi ne kazalo sezidanje šolskega poslopja v Čeppljah, okraja Črnomaljskega pospešiti s tem, da se dovoli v ta namen iz deželnega zaklada brezobrestno, v 25 letih vračljivo posojilo 1200 gld., katero bi se naj vknjižilo na šolsko poslopje in naj poročá o tem v bodočem zasedanji. Posl. Povše je vprašal, kaka podlaga je bila pri štetji otrok po narodnosti v občini Draga na Kočevskem? Številke so glede na ljudsko štetev uprav gorostasne. Posl. Hribar je govoril o potrebi ustanovitve slovenske šole v Čeppljanski občini, katere otroci morajo zdaj hoditi v nemško Loko. Naj bi se tej občini dovolila izredna podpora 1200 gld. Za to stavi primerno resolucijo. Dalje omenja čudno ljudsko štetev v Kočevskem okraju v občinah Draga in Trava, o čemur se pa ni čuditi, če se ve, kdo je vodil to štetev. Kar na stotine Slovencev se je v 10 letih spremenilo v Nemce, kakor da je prišel nad njih sv. duh v podobi plamtečih jezikov. Kričeča krivica se godi slovenskemu ljudstvu pri štetvi otrok po narodnosti, ako se gleda na razmero mej slovenskimi in nemškimi prebivalci. Ljudje se niso ponemčili v teh 10 letih, a okrajni glavar pl. Thomann začel je neko gonjo na Slo-

vence, hotel je celo v Travi po sili spraviti na površje nemški občinski zastop, kar mu je pa izpodletelo. V Dragi spremenil je takoj šolskega nadzornika, odstavil gosp. župnika in nastavlil nekega priprostega kmeta Vessela (z dvema s) pozneje pa nekega Pospišila, ki pa je bil pametnejši od okrajnega glavarja in se je zahvalil ter poslal nazaj dekret. Pozneje prišel je neki mlad človek in takoj ga je pl. Thomann imenoval nadzornikom šole. Ta človek niti ne zna slovenski in se sploh obnaša tako, da je ne vredno njegovega stališča. Če se tako postopa s slovenskim naročdom, je to nezaslišano. (Klici: Sramota — škandal!) Vlada naj takoj prične strogo preiskovati vso to stvar in pokazala se bode resnica. (Dobro klici.) Posl. dr. Schaffer je skušal dokazati, da je ljudska štetev z l. 1890. prava, a ona ne z l. 1880., ko se je Nemcem zgodila velika krivica. Dež. predsednik baron Hein je omenjal, kako se je vršila štetev in želi imeti dotični material glede omenjenih pritožeb. Posl. Hribar je odgovarjal na razne ugovore, in omenil predsedujočemu dež. glavarja namestniku baronu Apfalternu, ki ga je skuša večkrat ustavljati v govoru, da se ne da motiti, oziroma, da naj dež. glavarja namestnik vpraša zbornico, je li ga hoče poslušati. Omenja nadalje nezakonito postopanje okr. glavarja pl. Thomanna pri občinskih volitvah. Resolucija se je vzprejela.

V seji dne 13. februvarja je posl. Lenarčič poročal o deželni vinarski, sadjarski in poljedelski šoli na Grmu. Posl. Hribar je razpravljajal obširno o slabem obisku te šole, zlasti z Dolenjske. Pri ustanavljanji šole je imel deželni zbor namen, povzdigniti gospodarstvo na Dolenjskem. Posrečilo se to ni. Uzrok je pač ta, da Dolenjci niso dovolj dovezetni za napredek. V tem oziru bi bilo želeto, da bi duhovščina in učiteljstvo kaj več storilo za obisk šole na Grmu. Letno poročilo, namenjeno slovenskemu prebivalstvu, je kaj čudno spisano. Če hoče letno poročilo kaj uplivati na prebivalstvo, mora biti tako sestavljeno, da je kmetovalec razume. Zato nasvetuje, naj se naroči vodstvu, da slovenski tekst, predno se tiska, predloži deželnemu odboru, da ga popravi tako, da bode razumljiv. Poročevalec Lenarčič se strinja s Hribarjevim nasvetom, da se poročilo popravi jezikovno. Glede vsebine se mora reči, da se je poročilo nekoliko zboljšalo, a dobro še vedno ni. Poročevalec graja, da se slovensščina samo v prvem tečaju poučuje, nemščina pa v prvem in drugem, vpraša, zakaj se ni vršil učiteljski tečaj in opozarja na razne nedostatke v poročilu. Poročevalec predlaga končno, naj deželni odbor preskrbi, da se bo slovensščina tudi v drugem tečaju poučevala, in naj se na primeren način skrbi, da se znanje o tem zavodu razširi po deželi, da bi tako obisk postal večji. Posl. Kersnik poroča v imeni upravnega odseka o napravi one, 380 m dolge okrajne ceste pri Radovljici in nasvetuje, ker troški niso veliki, naj se vzprejme zakonski načrt. — Zakon se vzprejme. Posl. dr. Tavčar poročal je v imeni upravnega odseka gledé združitve vasij Gnadendorf in Hutterhäuser z mestom Kočevjem. Vas Gnadendorf je v neposredni zvezi z mestom, vas Hutterhäuser pa je le kakih 300 m oddaljena od mesta. Poročevalec priznava, da je

združenje potrebno, a nemogoče po načrtu zakona, kakor ga je deželni odbor predlagal, ker je ta povsem nezadosten. Določiti je vsako parcelo, katera se ima inkorporirati. Ker je pričakovati, da se bo število volilcev pomnožilo, je treba druge kraje pravično oškodovati, tako da bi imelo Kočevje svojega zastopnika, Ribnica, Sodražica itd. pa svojega. Z ozirom na vse to predlaga, naj se vsa stvar vrne dež. odboru z naročilom, naj določi, katere parcele naj se priklopijo mestu, in naj razmotriva vprašanje, bi li ne kazalo dotični mestni skupini priklopiti tudi Sodražico in Ribnico, ali jim dati posebnega poslanca. — Predlog se vzprejme. Posl. Povše poročal je o prošnji županstva v Boštanji, da naj se pri sestavi novega lovskega zakona ozira na kmetijski stan in nasvetuje, naj se prošnja odstopi dež. odboru na uvaževanje. Se vzprejme. Posl. Kersnik poročal je za upravni odsek o prošnji županstva v Kropi, Kamnagorica in Ovšišče za ustanovitev zdravniškega mesta v Kropi. Tej prošnji se še ne more ugoditi, ker ni zdravnikov in ker je več drugih mest, kjer je zdravnik bolj potreben, naj se prošnja torej odstopi deželnemu odboru v kompetentno poslovanje. Posl. dr. vitez Bleiweis pojasnjeval je zdravstvene razmere v imenovanih krajih in priporoča prošnjo za ustanovitev tega zdravniškega mesta, naj se raje kako drugo opusti. Pri glasovanju se vzprejme predlog upravnega odseka. Posl. Povše poročal je o prošnji županstva v Hotiču gledé nabrežnih zgradb ob reki Savi in predlaga, naj se prosi vlada, da po svojih inženirjih da stvar pregledati, naj se naroči, naj to isto stori tudi deželni tehnik in naj se pri vladi store potrebni koraki, da bo izvršila potrebne zgradbe. Pri glasovanju se vzprejme predlog upravnega odseka. Posl. Lenarčič poročal je za upravni odsek o letnem poročilu deželnega odbora in sicer o § 6.: občila. Povdarja, da so cestni odbori precej dobro in točno poslovali. Priklade so bile različne. Posl. Kersnik opominjal je, naj bi deželni odbor vendar že jedenkrat rešil prošnje Komendskih občanov glede uvrščenja občinskih potov iz Kapljevasi preko Zaloga in Klanca v Cerklje in iz Komende preko Mlake in Križa do deželne ceste Kamnik-Kranj — mej okrajne ceste ter stavi resolucijo, da je deželnemu odboru v prihodnjem zasedanju o tem poročati, kar obvelja. — Poročilo se odobri, resoluciji pa se vzprejmeta. Posl. Žitnik poročal je za finančni odsek o načrtu zakona glede preskrbljevanja vode za občino Ambras in za kraje Viseje in Ratje v občini Žužemperk in priporoča, naj se zakonski načrt odobri. — Zakon se vzprejme po dolgi obravnavi. Posl. Murnik poročal je za finančni odsek o prošnjah občin Škofja Loka, Žire, Poljane, Trata, Kovor, Sv. Križ, Naklo, Tržič, Sv. Katarina, Sv. Ana in Kranj za zgradbo železnice Kranj-Tržič Ljubelj in utemeljuje obširno svoj predlog: 1.) Deželni zbor se opetovano izreka za zgradbo glavne železnice II. vrste iz postaje Kranj državnih železnic v Tržič, da se zveže s projektovano ljubeljsko železnico in se zavezuje z ozirom na svoj v zadnjem zasedanju storjen sklep dati deželni prispevek 50.000 gld. na ta način, da se bode prevzelo za to svoto glavinskih delnic al pari s tem pogojem, da se stroški za zgradbo

in za prometna sredstva pokrijejo z deželnim prispevkom in s prispevki udeležencev, kakor tudi z deželno garancijo obresti za prioritete in prioritete delnice in da se deželi dovoli primeren upliv pri obravnava o pogojih za konvencijo in pri sklepanji o prometni pogodbi. 2.) Deželnemu odboru se naroča, obrniti se zopet do visokega c. kr. trgovinskega ministerstva z nujno prošnjo, da bi zgradbo te železnice z vsemi svojimi sredstvi pospeševalo.

Politični pregled.

Sedaj zborujejo še vedno **deželni zbori**, a zasedanje bo še nekaj dni trajalo. Razpravo so v nekaterih deželnih zborih prav ostre zlasti v češkem in dalmatinskem, kjer se je pokazalo, da si največji nasprotniki sežejo prijateljski v roke, če je treka zadušiti narodno gibanje Slovanov. Dne 22. t. m. se snide **državni zbor**. Poglavitna stvar, s katero se mu bo pečati, je državni proračun za leto 1894. Čim se ta reši, pride na vrsto kazenski zakon. Ali predloži vlada še v tem zasedanju načrt premembni volilnega reda je jako dvomljivo sedanji vladi se prav nič ne mudi, da bi to stvar rešila, saj ve da se bo pri razpravi v premembni volilnega reda odločila ne samo usoda le tega, ampak tudi usoda koalicije in koalicijske vlade. Na vsak način pa je pričakovati, da bodo v prihodnjem zasedanju državnega zbora hudi boji slovanske manjšine proti nasilstvu nemško-poljske družbe pod vodstvom slovenskega poslanca grofa Hohenwarta. — Na **Hrvatskem** in sicer v Zagrebu bili so te dni gostje in sicer večja družba madjarskih poslancev pod vodstvom predsednika poslanske zbornice ogerske. Prišli so na povabilo svojih hrvatskih tovarišev in se na svoje oči prepričali, da je Zagreb hrvatsko mesto kjer se za Madjare toliko menijo in jih tako čislajo, kakor zamorce. — Na **Ogorskem** se suče ves boj okoli

Posl. dr. Schaffer poroča o samostalnem predlogu poslanca Šukljeja glede prispevka za napravo načrta za belokranjsko lokalno železnico in o prošnji odbora za nadaljevanje zgradbe železnice od Novega Mesta do Črnomlja in Metlike in predlaga naj se dovoli 4000 gld. s pogojem, da se vrne ta znesek, aki se železnice zidale. — Predlog se vzprejme, zaradi pozne ure pa seja sklene.

cerkvenopolitičnih prememb. Kakor sedaj kaže vlada najbrž ne dobi za te predlogo potrebne večine v poslanski zbornici. — Na **Srbskem** traja še vedno borba mej kraljem in njegovimi privrženci in takoimenovano radikalno stranko, za katero stoji ves narod. Vseh nesreč srbske države je kriv malopridni oče sedanjega kralja, bivši kralj Milan, ki zapravlja milijone in milijone, potem pa prouzroča homatije na Srbskem, da bi si zopet iz državnih blagajnic napolnil prazne žepe. — V **Italiji** je vlada za sedaj pač udušila nastali punt ali nezadovoljnost ljudstva rase čedalje bolj in če bo vlada res naložila nove davke, kakor namerava, potem so nove homatije neizogibne. — Na **Francoskem** imajo z anarhisti velike težave. Ti zdijanci hočejo vse pomoriti in uničiti in ravnajo strašno brezobzirno. Te dni je zopet mlad človek vrgel v Parizu v neko kavarno dinamitno bombo, ki je razpočila in ranila mnogo ljudi. — Na **Nemškem** nastal je hud boj zaradi trgovinske pododbe z Rusijo, ki bo obrtnikom na korist, kmetovalcem pa na škodo. Kdo bo zmagal ali vladi ali zastopniki kmetovalcev, še ni gotovo. — V **južni Ameriki** in sicer v Braziliji traja še vedno revolucija. Kdaj bode tam nastal red in mir, to ve sam Bog.

Slovenske in slovanske vesti.

(Nezaupnica grofu Hohenwartu.) Volilci grofa Hohenwarta odposlali so svojemu državnemu poslancu tole nezaupnico, o kateri govorimo na drugem mestu: „Visokorodni gospod grof! Ko smo podpisani pri poslednji državnozbornski volitvi dali Vam, visokorodni gospod grof, svoje glasove, bili smo prepričani, da boste vsled velikega vpliva Svojega v vsakem oziru vedeli zastopati potrebe in koristi Svojih volilcev in da boste zaradi tega ostali z njimi v neprestani dotiki. Ta naša nada se, žal, ni obistinila, kajti niti jedenkrat ni se Vam zdelo vredno predstaviti se Svojim volilcem, da izveste njihove želje in potrebe. Saj pa smo zato, sledeč pazljivo vsemu Va-

šemu državnozbornskemu delovanju, na svojo žalost opazili, da niti jedenkrat niste povzdignili glasu bodisi za gmotne, bodisi za narodne koristi svojega volilnega okraja. Vsled tega ginevalo je zaupanje naše do Vas, visokorodni gospod grof, in moralo se je popolnoma omajati, ko ste stopili z vso odločnostjo v boj proti pravični volilni reformi grofa Taaffea in tako pripomogli na vladno krmilo nemški levici. To Vaše ravnanje privedlo nas je do prepričanja, da niste nikdar imeli srca za slovanske svoje volilce in ker želimo, da so mej nami čisti računi, izjavljamo, da tudi mi več zaupanja do Vas imeti ne moremo. Z najodličnejšim spoštovanjem Matej Dobida, posestnik v

Lescah in svetovalec Hraške občine; — Luka Grile, tovarnar in posestnik v Zapušah, svetovalec Hraške občine; — Anton Mršol, župan v Lescah (Občinski pečat); Janez Jelen, posestnik v Lescah in svetovalec Hraške občine; — J. Peternel, župan v Bledu; — A. Vovk, posestnik in obč. odbornik; — Ant. Burja, posestnik; — Franc Zalokar, občinski odbornik; — Jos. Jekler, posestnik na Bledu; — Andrej Verhunc, posestnik in pivarnar na Bledu; Pogačar, župan v Breznici (Občinski pečat); — J. Čop; — J. Ažman; — E. Jeglič, občinski odbornik na Breznici; — J. Žark, občinski odbornik; — Josip Klinar, župan na Jesenicah; — Anton Trevn, trgovec; — Šoklič, župan v Koroški Beli; — Jože Krevlič, občinski odbornik; — Anton Svetina, občinski svetovalec; — Anton Supan; — Franc Grom; — M. Čop; — J. Janša, župan v Dovjem; — J. Pezdirnik, I. občinski svetovalec; — Janez Zima, II. občinski svetovalec; — Franc Budinek, župan v Kranjski Gori; — Anton Slave, občinski odbornik; — Ivan Kavalar, I. svetovalec v Ratečah, v odsotnosti g. župana; — Fran Kocjančič, posestnik v Nošah ter odbornik občine Mošnje; — Jan. Janša, II. svetovalec; — J. Šarl, župan v Begunjah (Občinski pečat); — L. Lazar, odbornik občine Kamnagorica; — M. Pesjak, občinski svetovalec občine Kamnagorica; — Jože Svetina, občinski svetovalec občine Kamnagorica; — J. Rev, občinski odbornik; — Klemen Dolžan; — Jos. Pretner; — Peter Gašperin; — Ivan Rakovec; — Jan. Gašperin, občinski odbornik; — Janez Jeglič, občinski odbornik; — Ivan Jan, I. svetovalec; — Jos. Pretnar, trgovec in posestnik v Zagoricah; — Andrej Potočnik, krčmar v Gradu; — Josip Verderber, posestnik v Gradu (Veldes); — Anton Kralj, mizar in posestnik v Gradu; — Janez Kunčič, lesni trgovec in posestnik v Mlinu; — Jurij Ravnik, posestnik in pekovski mojster na Bledu; — Anton Pretnar v Bledu; — Valentin Zalokar, posestnik na Rezici, občina Bled; — Janez Mencinger, posestnik in mesar v Bohinjski Bistrici; — Lorenc Vojvoda, posestnik na Bohinjski Bistrici; — Valentin Kos, klobučar na Bohinjski Bistrici; — Martin Mencinger, posestnik na Bohinjski Bistrici; — Janez Mencinger, posestnik in trgovec v Bohinjski Bistrici, svetovalec te občine; — J. Prešelj, župan v Bohinjski Bistrici (Občinski pečat); — Matevž Vojvoda, krčmar na Bohinjski Bistrici; — Ivan Arh, župan v Srednji Vasi (Občinski pečat); — Janez Škantar, posestnik in podžupan v Srednji Vasi; — Blaž Hodnik, posestnik v Srednji Vasi; — Janez Stare, posestnik v Češnjici v Bohinju.

(Volitve v trgovsko in obrtno zbornico v Ljubljani.) V vseh treh volilnih razredih trgovcev in v drugem razredu obrtnikov bili so pri zadnji dopolnilni volitvi izvoljeni kandidatje narodnega volilnega odbora, namreč gg.: Fran Hren, trgovec z lesom, veleposestnik v Ljubljani; Ivan Perdan, trgovec in posestnik v Ljubljani; Fran Ks. Souvan, trgovec in posestnik v Ljubljani; Alojzij Lenček, trgovec v Ljubljani; Tomaž Pavšler, trgovec z lesnim blagom, posestnik v Kranji; Oroslav Dolenc, voščenininar in posestnik v Ljubljani; Janko Kersnik, lastnik žage in veleposestnik na Brdu; Josip Rebek, ključavničar

v Ljubljani; Feliks Staré, lastnik žage in veleposestnik na Kolovcu; Filip Supančič, stavbeni mojster, posestnik v Ljubljani; Jernej Žitnik, čevljar in posestnik v Ljubljani. Za veliko industrijo je voljen gospod M. Krener, za rudarsko obrt g. R. Drasch.

(Podpora poljedelskega ministerstva.) Poljedelsko ministerstvo podelilo je kmetijski podružnici v Rovtah nad Logatcem za ondotno drevesnico 150 gld.

(Boj za slovenske šole na Koroškem.) Znano je, kake težave se delajo od vseh strani slovenskim rodoljubom na Koroškem pri ustanavljanju slovenskih šol. Zdaj je deželni zbor koroški dovolil občini Kotlje, da se loči od občine Tolsti vrh in postane samostojna. Tako se hoče zabraniti slovenska šola, za katero je prosila občina Tolsti vrh. Ker je pa šolsko poslopje v Kotljah morala bode občina Tolsti vrh skrbeti za svojo šolo. To bode sicer veljalo občino mnogo novcev, a vrli rodoljubi v Tolstem vrhu se gotovo ne bodo dali oplasiti in bodo izvršili, kar so pričeli.

(Letno poročilo o deželni vinarski, sadjarski in poljedelski šoli na Grmu pri Novem Mestu.) Vodstvo tega deželnega zavoda izdalo je za šolsko leto 1892/93 obsežno in temeljito sestavljeno poročilo, iz katerega je razvidno, da je bilo pričetkom šolskega leta 1892/93 na tej šoli 26 učencev, koncem leta pa 23, dočim je začetkom šolskega leta 1893/94 vstopilo v šolo na novo 17 učencev. Poučevali so vodja, dva stalna in dva pomožna učitelja. V poročilu se obširno popisuje kako in o čem so se učencu poučevali in kako se je gospodarilo.

(Glede poštnih pečatov) se nam piše: „Krivda samonemskim pečatom so večinoma le župani in občinski zastopi, kajti naštel bi vam lahko najmanj dvajset izgledov za to, da poštna direkcija oskrbi za dotični poštni urad pečat v obeh jezikih, če se zanje imenovani predstojniki potegnejo pismenim potom in energično za to brigajo, — nasprotno pa ostane vse pri starem tam, kjer se le po listih o tej krivici piše, dejanski pa nič ne stori“. Priobčili smo to z vso rezervo, zakaj znani so nam slučajji, da so se župani in občine potegovali za dvojezične pečate, a zaman. Morda je poštno ravnateljstvo v novejšem času začelo drugače postopati. Sicer pa bi za take prvotne narodne pravice moral veljati princip, ne da bi se morali je le za vsak slučaj posebej puliti kakor doslej.

(Lepi uradniki se nastavljajo.) Zadnji čas je bil imenovan prvim sodnim zdravnikom v Ljubljani neki dr. Schuster, ki je slovenskega jezika popolnoma nezmožen, imenovan je bil, dasi se je za to mesto v uradnem razpisu te službe zahtevalo popolno znanje slovenskega jezika. Zdravil bo torej ljudi kakor živinozdravnik krave in teleta.

(Bolnica usmiljenih bratov v Kandiji) pod vodstvom zdravnika dra. Defranceschija dobila je od deželne vlade dovoljenje, da sme pobirati pri znanih dobrotnikih milodare za vzdrževanje te bolnice. Ker red usmiljenih bratov vzdržuje sam to bolnico, v kateri se bolniki zdravijo brezplačno, se je nadejati, da se dobrotniki spominjajo tega dobrodelnega zavoda.

(Nova gasilna društva.) Zadnje tedne ustanovljeni sta bili dve novi gasilni društvi in sicer v Kaplji vasi v Kamniškem okraju in v Leskovcu pri Krškem.

(Novo bralno društvo) se snuje v Hajdini pri Ptuji. Dozdaj se je oglasilo že okolu 30 članov. Osnovni odbor bode izdelal pravila in jih predložil v potrjenje.

(Slovensko delavsko podporno društvo) namepravajo osnovati nekateri rodoljubi v Mariboru, podobno jednakemu društvu v Trstu. Tako društvo bode lahko prav krepko delovalo v okrepcanje slovenskega življa v

Mariboru. Delavski stan v Mariboru je skoro izključljivo slovenski, a nedostaje mu organizacije in vodstva in zato se potaplja v nenasitnem nemštvu, k čemer seveda največ pripomorejo nenaravno osnovane šole, v katerih se potujčuje slovenskih roditeljev deca. Dobro osnovano delavsko društvo, ki bode privabilo v svoj krog slovenske delavce in jih vzpodbujalo in poučevalo, utegne sčasoma vzgojiti zavesten in samostalen slovenski živelj na žalibog že preveč potujčenih slovenskih tleh.

Razne vesti.

(Velika nesreča) se je prigodila te dni v Pobrežji pri Mariboru. Več delavcev je kopalo vodnjak pri posestniku Mihi Puklu. Ko je bilo že štiri sežnje vodnjaka zidanega, porušil se je nedodelani vodnjak in zasul delavca Antona Ferša in Antona Šmirmavla, ki se nista mogla več rešiti. Našli so po trudapolnem kopanju oba mrtva. Bila sta oba še mlada, prvi star 18 let, drugi 26 let.

(Samomor.) Uradnik južne železnice v Ljubljani vitez Schwinz, rodom Tirolec, je že dlje časa na duhu bolehal. Te dni hotel se je končati s tem, da se je vrgel na relse, da bi ga vlak povozil. Strojevodja je še pravočasno zapazil na relsih ležečega človeka in ustavil vlak — tik pred nesrečnikom. Ker se blazni uradnik ni mogel na ta način usmrtiti, šel je v svoje stanovanje in si tam z nožem prerezal vrat ter malo trenutkov potem umrl. Pokojnik, ki je bil šele 29 let star, zapustil je mlado udovo in štiri mesece starega otroka.

(Dinamitni naboj v Kočevskem prem. gu.) Mej premogom, ki se izvaja iz Kočevja na razne kraje kot režijski premog državne železnice, našel se je v Selzthalu še ne razstreljen naboj dinamita. Bržkone je ta naboj, ki se pri razstreljevanju premoga ni unel, prišel le slučajno mej premog in ne iz zlobnega namena. Vender se je pričela stroga preiskava.

(Smrt skopuha.) V Königstettenu na Gor. Avstrijskem živel je bogat posestnik Leop. Schreiber, ki je bil vedno v strahu, da bi ne ubožal in moral prosjačiti. Iz strahu pred tatovi nosil je vedno vse svoje imetje saboj. Njegova rodbina je mnogo trpela vsled do blaznosti pretirane skoposti njegove. Konečno pa se je mož v blaznosti obesil v shrambi, katero so našli natlačeno polno slanine in prekajenega mesa. V žepih imel je za 15.000 gld. vrednostnih papirjev, za 10.000 gld. hranilnih knjižic in dragocenostij velike vrednosti.

(Zaradi preslabe hrane) je v Szebes Gyuli na Ogerskem dekla umorila neko bogato gospodično. Morilka je bila vlomila omare, da bi ljudje mislili, da so roparji prišli in gospodinjo umorili. Pri zaslišanju se je pa morilka hitro vjela, ker je imenovala za morilce ljudi, ki so lahko dokazali, da so tedaj bili drugje. Videč, da se je zagovorila, se je udala in povedala, kaj jo je vodilo, da je umorila svojo gospodinjo.

(Prevaril se je.) Jeseni lanskega leta je v Solnogradu od topničarskega polka pobegnil neki mladenič, katerega ni veselilo služiti pri vojakih. Da bi ložje pobegnil, je dobil od nekega Virtemberžana Trinkla po imenu delavsko knjižico in potoval na Virtemberško. Tukaj so ga prijeli, ker se je Trinkl bil odtegnil k vo-

jaškemu naboru. Potrdili so ga in takoj uvrstili v neki virtemberški polk. Mladeniču pa ni ugajalo službovanje pri vojakih na Virtemberškem in je pisal svojim starišem, tako so stvar izvedela naposled oblasti v Avstriji. Sedaj ga menda Virtemberžani izroče Avstriji in ko prestane kazen, bode moral dalje služiti pri topničarjih.

(Od smrti vstala.) V kraju Staraja Rusa na Ruskem umrla je mlada komtesa Irena Saliti. Hišni zdravnik pa ni dovolil pogreba, ker je dvomil, da bi res bila mrtva. Čakali so 8 dni, potem pa so pozvani zdravniki konstatovali, da je res mrtva. Hišni zdravnik pa je dosegel, da se je počakalo še tri dni, potem pa se je vršil pogreb. Ko so hoteli pogrezniti krsto v jamo, čuli so se iz nje zdihljeji. Vzdigili so pokrov in našli komteso živo. Komtesa je popolnoma ozdravela in utegne še dolgo živeti, ker je jako mlada.

(Bogata dedščina.) Pred kakimi petdesetimi leti je nek marki Banzi v Bologni, sila bogat človek, vzel v svojo službo zakonska Barbieri. Žena Barbierijeva je koj potem povila hčerko, a mož nje je dvomil o legitimnosti otrokovi in si je to tako vzel k srcu, da je nekega dne iz Bologne izginil kar brez sledu. Žena je ostala s hčerko v hiši markija, ki je pred petimi leti umrl. Stara gospa in nje že 46letna hči živeli sta odslej o zaslužku hčerinem, ki se je kot šivilja zaslužila vsakdanjega kruha. Glavni dedič po markiju je bil nek grof della Somaglia, ki ima več graščin blizu Bologne. Pred kratkim je dobila Barbierijeva od nekega notarja v Milanu brzojavko, v kateri ji je naznanil, da ji je vsled kodicila v oporoki markija Banzija pripadla vsota 800.000 frankov, ki je sedaj z obrestmi narastla na več nego milijon frankov. Grof Somaglia je že telegrafično nakazal to svoto Barbierijevi, ki more zdaj s svojo hčerjo brez skrbi gledati v bodočnost. Slednja jedino obžaluje, da je pred nekoliko dni stopila v zakon z nekim — čevljarjem, in sicer zgolj zato, da dobi neko doto, ki jo izplačuje pobožna družba ubogim, brezmadežnim nevestam. Nje mož, čevljar, pa ni prav nič žalosten zavoljo tega, da se je sreča v tem slučaju tako zakasnila.

(Cela rodbina umorjena.) V Ostündkirchnu našli so celo rodbino necega najemnika umorjeno, namreč šest oseb. Morilci, ki so odnesli 15.000 frankov gotovega denarja in mnogo dragocenostij, izginili so brez sledu.

(Levi ušli.) Velik strah je bil dné 25. m. m. v Amsterdamu. Po mestu se je bilo hitro izvedelo, da so v cirkusu Carré iz neke kletke ušli levi. Ko se je izvedelo, kaj se je zgodilo, so hitro zaprli vsa vrata cirkusa, potem so pa krotilci zverin in sluge iz zverinjaka začeli loviti leve. Jedna levinja je šla v neko žensko garderobo

v prvo nadstropje, druga v sedlarjevo delavnico pri cir-
kusu. Srečno so vse polovili. Nevarnost pa je bila velika.
Jednih vrat v naglici niso bili zaprli dobro. Da so le
levi zasledili ta vrata, pa bi bili prišli na ulice.

(Star samomorilec.) V Podvelbu v Postojnskem
okraji obesil se je 72letni Jakob Furlan blizu svojega
stanovanja na drevesu. Bržkone se je starcu zmešalo in
je vsled tega končal svoje življenje.

Poučne stvari.

Da kruh ne plesne,

je baje dobro, če hlebce deneš, ko so spečeni, v vrečo,
katere se drži moka. Vrečo zaveži. Dan predno kruh
rabiš, ga vzemi iz vreče, malo poškropi z vodo in deni
v klet. Na ta način se baje kruh več tednov ohrani.

Prazne sode

je potreba večkrat čistiti in znova požgati. Če se to ne
stori, sodje splesnijo. Če se pa sodi samo požigajo in ne
čistijo, navzamejo se žveplene kisline (schweflige Säure).
Ta kislina vinu le škoduje.

Korenje sej po snegu.

V mnogih krajih imajo navado, da sejejo korenje
po snegu. Tako korenje je za štirinajst dni hitrejše, kar
se šestokrat dobro splača. Le to je, da setev ni povsod
jednakomerna. Zaradi tega je pa še boljše, če se seje ko-
renje jeseni, ker tudi preje vzraste in se tudi jednako-
merno lahko razdeli po njivi.

Loterijske srečke.

Brno, dné 14. februvarja : 45, 3, 59, 18, 54.
Dunaj, dné 10. februvarja : 55, 21, 68, 7, 51.
Gradec, dné 10. februvarja : 56, 79, 78, 29, 47.

Tržne cene v Ljubljani

dne 17. februvarja t. l.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	7	50	Špeh povojen, kgr.	—	66
Rež, "	5	90	Surovo maslo, "	—	75
Ječmen, "	6	—	Jajce, jedno	—	03
Oves, "	6	60	Mleko, liter	—	10
Ajda, "	7	70	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso, "	5	50	Telečje " "	—	54
Koruza, "	5	20	Svinjsko " "	—	60
Krompir, "	2	14	Koštrunovo " "	—	40
Leča, "	12	—	Pišanec	—	55
Grah, "	10	—	Golob	—	18
Fižol, "	9	—	Seno, 100 kilo	—	320
Maslo, kgr.	1	—	Slama, " " " " " "	—	305
Mast, "	—	68	Drva "trda," 4 □ metr.	—	68
Špeh frišen "	—	58	" mehka, 4 " "	—	480

Na Marije Terezije cesti št. 1.

P. n.

Na Marije Terezije cesti št. 1

otvorila se je dné 27. januarja nova prodajalnica pod
trdko

STUPICA & MAL.

Podpisanca bodeva prodajala vsakovrstno

specerijsko blago, moko iz Knezovega
skladišča, pristno, svežo in pravo
ogersko mast

(8) in pred vsem

železnino

vsake vrste, v najboljši kakovosti in po cenah, s katerimi hočeva
vsaki konkurenci kljubovati.

S poštno. prijazno in točno postrežbo želiva si pridobiti
zadovoljnost svojih kupovalcev in vabiva k mnogobrojnemu obisku
svoje trgovine

z odličnim spoštovanjem

Stupica & Mal.

Solidna postrežba, nizke cene.

vsakovrstna železnina.

Raznovrstno specerijsko blago.

dobiva se v
"Narodni Tiskarni", pri Ant. Zagor-
janu in v vseh knjigarnah.
Cena nevezanemu izrodu 60 kr., vezanemu 1 glđ.

Jurčiča zbrani spisi

XI. Zvezek

Tovarna za glasbene instrumente
Josip Lenarčič & Co. na Vrhniki (Kranjsko)
išče dobrih mizarjev.

Kdor želi vstopiti naj se oglasi. (6)

V vsakej fari in krajni občini postavlja se razumna, spoštovana in denarno zanesljiva oseba kót

zaupni mož

z dobrim postranskim zaslužkom. — Pismo naj se pozveduje pod „201.191“, Gradec, poste restante. (5—1)

Usnjarskega učiti

vzprejme 15 let starega dečka, kateri ima veselje za to obrt.

Fran Knaflič

Šmartno pri Litiji. (4—2)

Peregrin Kajzelj

Stari trg št. 13 (3—2)

priporočam slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini svojo bogato zalogo

lestencev, oljnatih podob, zrcal,

kakor tudi vse v njegovo stroko spadajoče predmete na pr. stekleno, porcelanasto belo in rujavo prsteno blago, raznovrstne svetilnice viseče in stoječe,

Hermanove bliskovne svetilnice in prave kroglaste cilindre „Patent Marian“, katere imam samo jaz v zalogi za Kranjsko.

Prezmemam tudi vsa steklarska dela pri stavbah ter jamčim za solidno in točno postrežbo.

Neobhodno potrebna za vsako gospodinjstvo je

Kathreiner-jeva Kneipp-ova sladna kava

z ukusom bobove kave.

Ta kava ima zase nedoseženo prednost, da se zamore odreči kvarnemu uživanju nemešane ali z surogati mešane bobove kave in da je moč prirediti mnogo **sladnejšo**, poleg tega **zdravejšo** in **težnejšo** kavo. — **Neprekošena kot primesek k navadni bobovi kavi.** (38—7)

Priporoča se zlasti za gospé otroke in bolnike.

Osobito se je čuvati slabih posnemovanj.

Dobiva se povsod

1/2 kile po 25 kr.

Sel. Kneipp

Išče se krepak in priden

deček

iz poštene hiše v večjo prodajalno raznovrstnega blaga na deželo. Ponudbe vzprejema upravništvo „Rodoljuba“.

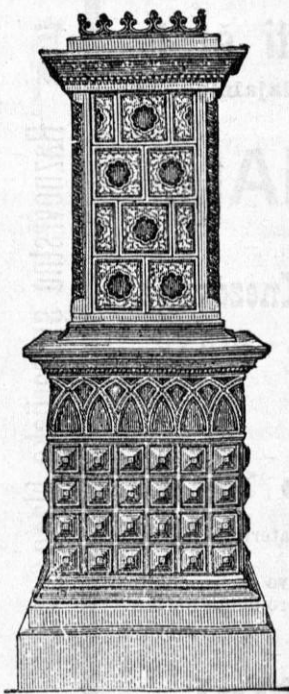
(7—1)

„NARODNA TISKARNA“

priporoča po nizkej ceni

VIZITNICE

v elegantnej obliki.

Odlikovan v Trstu 1882. Srebrna svetinja.

Tovarna peči in glinastih izdelkov

August Drelse

Ljubljana (Kranjsko).

Vsakovrstne peči po najnovejši konstrukciji, bele in barvane od najboljšega blaga, elegantne in cene.

Cevi za dimnike natik z vetrovim ravnalcem. (2—3)

Okraski pri stavbah, nakit pri cerkvenih stropih in okrajkih, **neprežigljava opeka** in vse v glinarsko obrt spadajoče stvari.